

TRANSIT VZW IS EEN **LAAGDREMPelige** STRUCTUUR
DIE NIET-MEDISCHE PSYCHOSOCIALE STEUN
EN CRISISOPVANG BIEDT AAN VOLWASSENEN
MET EEN **DRUGSPROBLEEM**.

Werkingsstrategieën

In België is Transit een bijzonder project. Door volledig gratis diensten aan te bieden, waaronder opvang, maaltijden, douches, raadplegingen bij een maatschappelijk werker, psycholoog of verpleegkundige, onderscheidt het zich van veel andere structuren. De werking van het centrum berust op verschillende pijlers: laagdrempelige toegang, risk reduction, netwerken en outreach.

De lage drempel

Opvang zonder oordelen en zonder voorwaarden, met de klok rond gratis diensten: dat is de filosofie achter de laagdrempelige opvang die Transit biedt. Dit aspect is van cruciaal belang voor een eerstelijnscentrum dat zich richt tot een sterk gemarginaliseerd publiek dat is uitgesloten van het conventionele gezondheidszorgsysteem en van huisvesting.

De lage drempel moet worden opgevat als een totale afwezigheid van administratieve of financiële vereisten op het moment van opvang. De gebruiker hoeft niet in het bezit te zijn van een identiteitsbewijs, een ziektekostenverzekering, een geldige verblijfsvergunning of een inkomen. De verstrekte diensten zijn voor iedereen toegankelijk, zonder uitzondering, en zijn volledig gratis.

Ook afkicken is geen voorwaarde. Afkicken of onthouding is in onze werkfilosofie nooit een doel op zich geweest. Ze is eerder gestoeld op het idee dat de gebruikers vrij zijn om buiten het centrum verder te blijven gebruiken, zolang hun gedrag maar verenigbaar blijft met de leefomgeving van de gemeenschap in het centrum. In het gebouw mag echter geen drugs worden gebruikt, ter bescherming van de mensen die naar Transit komen om zichzelf tegen het drugsgebruik te beschermen.

Het staat de gebruiker trouwens vrij om tijdens zijn opvang een re-integratieproject op te starten. Zijn opvang in Transit brengt geen verplichtingen mee. De gebruiker kan van deze opvang gebruikmaken om uit te rusten of hulp te vragen, maar is niet verplicht om mee te werken aan sociale, administratieve of therapeutische projecten. Het team wil een vertrouwensband met dit publiek creëren of herstellen en tegemoetkomen aan basisbehoeften (zoals een maaltijd, een douche, een bed, een ruimte om te praten en te luisteren of verpleegkundige zorg).

De persoon kan rechtstreeks naar het centrum komen voor een gesprek met het sociale team, en zelfs 24/24 en 7/7 wanneer de aanvraag van een medische, psychosociale of gerechtelijke tussenpersoon komt. Indien een gebruiker op eigen initiatief onze diensten aanvraagt, vindt de opvang om organisatorische redenen bij voorkeur plaats tussen 9 en 12 uur.

Harm reduction (HR)

Volgens de door het EWDD (Europees Waarnemingscentrum voor Drugs en Drugsverslaving) voorgestelde definitie heeft harm reduction drie grote doelen:

- De preventie van mortaliteit (door overdosis) en morbiditeit (hiv, hepatitis en andere risico's in verband met drugsgebruik);
- Sociale integratie via de handhaving van minimale sociale en gezondheidsomstandigheden (toegang tot informatie, zorgen, huisvesting en sociaal-professionele re-integratie);
- Bescherming van de openbare orde en de collectieve gezondheid (respect voor de gemeenschap), omwille van het probleem van drugsgebruik in de openbare ruimte.

Harm reduction is dus terug te vinden in de dagelijkse opvang in het crisiscentrum, in de manier waarop wij de gebruikers begeleiden in hun stappen en op hun weg naar autonomie, en in de uitwisseling van informatie en materiaal. Om een betere gezondheidsvoorlichting te bevorderen, moet er dus informatie worden verstrekt over de producten, over veiligere gebruikswijzen en de mogelijkheden van screening.

De dienst Spuitenruil (een plaats voor onthaal, informatie en harm reduction), aangeboden door Transit, belichaamt die logica van harm reduction perfect. Het is 24/24 en 7/7 geopend, zonder beperking, en biedt toegang tot informatie over een verantwoord gebruik en tot steriel gebruiksmateriaal (injectie, inhalatie en snuiven). Het materiaal wordt volledig gratis en anoniem aangeboden. Daarnaast wordt er iedere maandag en vrijdag van 19 tot 23 uur een permanentie georganiseerd zodat gebruikers even kunnen uitrusten, eten, douchen ...

Netwerken

Netwerken zijn voor Transit cruciaal omwille van de opdrachten, het sociaal doel en het publiek waarmee de vzw in contact komt. Dat publiek leeft vaak in heel complexe en multifactoriële situaties die om een multidisciplinaire aanpak vragen. Meestal gaat het om een combinatie van moeilijkheden die verband houden met sociale uitsluiting, verslavingen, geestelijke gezondheid en justitie. In deze context is het een must te kunnen vertrouwen op een netwerk van partners.

Transit werkt dagelijks nauw samen met alle psycho-medisch-sociale diensten: OCMW's, ziekenfondsen, werkloosheidsdiensten, gemeentebesturen, politiediensten, diensten voor rechtsbijstand en regularisatie, opvanghuizen, nachtopvang, diensten voor tewerkstelling en huisvesting, huisartsen, medische diensten, apothekers, de verschillende ziekenhuizen van het land, ambulante centra, psychiatrische verzorgingstehuizen, de kuur- of nazorginstellingen, therapeutische gemeenschappen, diensten voor geestelijke gezondheidszorg, justitiehuisen en de Dienst Omkadering Alternatieve Gerechtelijke Maatregelen (OAGM), en de gemeentelijke diensten van het Brussels Gewest via hun preventiediensten en hun straathoekwerkers.

Daarnaast is Transit stichtend lid van verschillende netwerken die allemaal tot doel hebben het zorgtraject of de integratie van gebruikers te vergemakkelijken: Réseau Wab, ABC Netwerk, Réseau Hépatite C, Concertation Bas-Seuil Bruxellois en Réseau Bitume.

Outreach

De logica achter outreach – of 'sociaal werk in de buurt' – is ons publiek proactief te bereiken, waar het zich ook bevindt. De meest gemarginaliseerde personen, uitgesloten van de traditionele instellingen, kunnen enkel worden bereikt als we ons in hun leefomgeving verplaatsen. We moeten hen de hand reiken, het beeld dat onder meer door de criminalisering wordt overgebracht afbreken en werken aan hun vooroordelen ten aanzien van instellingen en hun werking. Om dit te doen, is het van essentieel belang dat we een vertrouwensband scheppen om ze gerust te stellen en ze door te verwijzen naar de juiste diensten.

Concreet doet Transit dit outreachend werk in twee heel verschillende contexten: in gevangenissen en op straat. We bezoeken gevangenen in de gevangenissen van Sint-Gillis, Vorst en Berkendael om ze voor te bereiden op een eventuele opvang in Transit. We hebben ook een team van straathoekwerkers op het terrein en permanenties voor harm reduction (Médibus, elke dinsdag en donderdag van 15 tot 18 uur op de Saincteletteplaats).